

Voorloopig Verslag over het wetsontwerp n°. 25. — Eindverslag over het wetsontwerp n°. 25.

Artikel 7.

Art. 244a, 3°. Valt een beambte of accountant, wien een kamer in het gebouw eener onderneming wordt beschikbaar gesteld, onder deze belasting?

Artikel 15.

Art. 265 b. Tegen het brengen van het beroep van de beslissing van den Raad bij de Raden van Beroep voor de directe belastingen werd opgekomen; deze raden zijn reeds sterk overbelast. Gevallen dat er jaren overheen gaan alvorens een uitspraak wordt verkregen, werden genoemd. De taak der Raden van Beroep nu nog te verzwaren, werd onjuist geacht. Bovendien zullen zij meer en meer gebrek aan goede krachten krijgen, omdat naar eenigen meenden de presentiegelden niet voldoende zijn tot schadeloosstelling voor het vele tijdverlies.

Art. 265 i. Is de toelichting op *art. 248 af, Artikel 6*, (Gedrukte Stukken der Tweede Kamer, Zitting 1919—1920, 66, bladz. 88) wel juist? Zij zoude doen vermoeden, dat forensen-quaesties voor den Raad van Beroep komen. Doch dit is niet het geval. Ingevolge *art. 265 i* staat beroep open bij de Koningin. Men vroeg hoe *art. 265 i* zal werken, indien de gemeente ingevolge § III de inkomstenbelasting door hare eigen administratie heft. Zal dan de als forens door den gemeenteraad aangeslagene, die meent geen forens te zijn, zich rechtstreeks tot de Koningin hebben te wenden? Men vreesde dat deze opvatting juist was, omdat *art. 265 i* ook op § III van toepassing is.

Artikel 17.

Een lid merkte op, dat krachtens § II in verband met § IV, het aan eene gemeente vrij staat vanaf 1 Mei 1921, of wel vanaf 1 Mei 1922, de belastingen, vermeld in het gewijzigd artikel 240 sub *d*, *e* en *f*, te heffen, doch dat zij ook de bevoegdheid heeft om tot 1 Mei 1921, respectievelijk 1 Mei 1922 eene belasting naar het inkomen te blijven heffen op den voet der tegenwoordige wettelijke bepalingen. Bedoeld lid vroeg, of de 2e alinea van § II zóó moet worden opgevat, dat zoolang de gemeenten de bestaande belasting naar het inkomen handhaven, ook alle ter zake betrekking hebbende, bestaande wettelijke bepalingen van toepassing blijven. In het bevestigend geval wees dit lid op de mogelijkheid van financieel nadeel, dat daaruit voor een belastingplichtige kan voortvloeien. Iemand bijv. werkforens in een gemeente, die vanaf 1 Mei 1921 de nieuwe bepalingen toepast, wiens hoofdverblijf is gevestigd in een gemeente, die eerst vanaf 1 Mei 1922 tot den nieuwen toestand overgaat, zou over dit tijdvak 1 Mei 1921—1 Mei 1922 in eerstbedoelde gemeente $\frac{2}{3}$ en in laatstbedoelde gemeente $\frac{3}{3}$ moeten betalen, dus in totaal $\frac{5}{3}$, terwijl het de bedoeling is, dat de forenzen nimmer meer dan $\frac{4}{3}$ verschuldigd zijn.

Een gelijksoortig bezwaar doet zich voor bij iemand, die zijn hoofdverblijf van eerstbedoelde naar laatstbedoelde gemeente overbrengt. In de eerste gemeente wordt hij over een vol jaar aangeslagen zonder aanspraak op gedeeltelijke ontheffing te kunnen doen gelden, terwijl de laatste gemeente hem naar tijdsgelang aanslaat.

Voorziening in deze achte meerbedoeld lid noodig.

Aldus vastgesteld den 13den December 1920.

BERGSMA.
VAN NIEROP.
VAN LANSCHOT.
GILISSEN.
DE WAAL MALEFIJT.

VERBETERING.

In artikel 15, 2de alinea, reg. 3 v. o. staat: „men vreesde”, lees: „men meende”.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot wijziging der Gemeentewet en van de Wet op de Inkomstenbelasting 1914. (25)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. Ondergeteekenden bejammeren het ook, dat zij voor een wetsontwerp, dat reeds sedert Februari 1909 aanhangig was, de Eerste Kamer beleefdelijk om zeer snelle behandeling moesten vragen, opdat de wet nog op den daarvoor bestemden dag — 1 Januari 1921 — in werking zou kunnen treden. Ofschoon zij toestemmen dat de tijd voor behandeling daardoor wel zeer beperkt is geworden, meenen zij toch uit den inhoud van het Voorloopig Verslag te mogen concludeeren, dat de degelijkheid van behandeling er niet onder heeft geleden.

De noodzakelijkheid van een novelle, ten einde c.q. aan de wet terugwerkende kracht te geven, zouden zij zeer betreuren om de groote moeilijkheden, die dit voor gemeenten en Rijk zou met zich brengen.

§ 2. Met genoegen lazen ondergeteekenden, dat over het algemeen men tegen het ontwerp geen overwegende bezwaren had. Zij gelooven, dat de betekenis van de bij dit ontwerp voorgestelde uitbreiding van het belastinggebied der gemeenten in de practijk zal blijken grooter te zijn dan thans vele leden nog meenen. Al kan toegestemd worden dat het grootendeels dezelfde belastingschuldigen zijn, die getroffen zullen worden, het is niet geheel hetzelfde, hoe die belastingschuldigen getroffen worden, en of er al dan niet mogelijkheid van afwenteling bestaat. En dit laatste is b.v. het geval met vele rechten en loonen, die thans ook een matige winst zullen mogen opleveren. Taxeerden vroeger Burgemeester en Wethouders van Amsterdam, dat het ontwerp aan deze gemeente geen hogere bate zou brengen dan 3,7 millioen, thans durven zij reeds op ruim 7 millioen gulden rekenen. Het zou ondergeteekenden niet verwonderen, indien ook deze verwachtingen straks zouden blijken nog te bescheiden te zijn.

Het is ondergeteekenden niet duidelijk, hoe men de inning der gemeentelijke inkomstenbelasting door het Rijk kan voorstellen als een beperking der vrijheid. De kosteloze inning door het Rijk met de mogelijkheid om voorschotten te krijgen uit 's Rijks kas kan moeilijk anders dan als een belangrijk voordeel voor de gemeenten worden beschouwd. Mocht een gemeente werkelijk meenen, dat dat niet ruimschoots opweegt tegen de beperking harer vrijheid, dan kan zij krachtens de overgangsbepalingen vragen om nog 5 jaar met de eigen inning te mogen doorgaan. Ondergeteekenden hebben echter een vermoeden dat weinig gemeenten dit zullen doen.

Geestdrift voor een belastingwet behoort tot de uitzonderingen; sterke ingenomenheid er mee verwachten de ondergeteekenden wel, wanneer de gemeenten aan de nieuwe bepalingen gewend zullen zijn. Dan zal ook blijken, dat de materie minder ingewikkeld is, dan nu oppervlakkig schijnt, als gevolg van een twaalfjarige behandeling, gedurende welke verschillende Ministers en de Tweede Kamer in zeer gewisselde samenstelling het aantal stukken belangrijk hebben doen toenemen. Opname van deze wetsvoorstellen in een algeheele wijziging der Gemeentewet, zou weder belangrijke vertraging hebben gegeven.

Eindverslag over het wetsontwerp n°. 25.

§ 3. Onder verwijzing naar de rede van den eersten ondergeteekende, gehouden in de Tweede Kamer op 28 October 1920 (zie *Handelingen*, Tweede Kamer 1920/21 pag. 182 e. v.) meenen ondergeteekenden uitvoerige beschouwingen bij dit ontwerp over de oorzaken van den financieelen nood der gemeenten en over de financieele verhouding tusschen Rijk en gemeenten niet te moeten houden. Bij de behandeling van de nooduitkeering aan de gemeenten, waarvoor een ontwerp de Tweede Kamer reeds heeft bereikt, is daarvoor meer gereede aanleiding.

Ondergeteekenden mogen volstaan met de opmerking, dat hoezeer tijdens den oorlogstoestand allerlei crisismaatregelen ook lasten aan de gemeenten mogen hebben opgelegd, dit Kabinet zoo angstvallig mogelijk er tegen heeft gewaakt, dat de gemeenten niet nog meer werden bezwaard. In omgekeerde richting is belangrijk werk verricht, doordien bij dit ontwerp wordt voorgesteld de gemeentelijke inkomstenbelasting kosteloos door het Rijk te doen innen en den gemeenten renteloze voorschotten te verstrekken, terwijl bij afzonderlijk wetsontwerp, waarmede de Tweede Kamer zich reeds vereenigd heeft, het perceptieloon voor de inning der opcenten op personeele- en grondbelasting wordt afgeschaft.

Te recht is opgemerkt, dat de Regeering de gemeenten voorts belangrijk te hulp is gekomen door uitkeeringen uit de oorlogswinstbelasting. Ook wenscht zij hiermede nog voort te gaan.

Een ontwerp tot belasting der waardevermeerdering van onroerend goed heeft het Departement van Financiën reeds verlaten. Een ontwerp tot finale regeling der financieele verhouding tusschen Rijk en gemeenten kan de Regeering niet toezeggen. Zij wenscht eerst af te wachten wat het effect voor de gemeenten is van de uitbreiding van het belastinggebied der gemeenten en van de nooduitkeering.

Vereeniging van kleine gemeenten, die een natuurlijke eenheid vormen, heeft de instemming der Regeering; zij had reeds meermalen de gelegenheid van die instemming de bewijzen te geven en hoopt daarmee voort te gaan. Dat daarbij gewaakt moet worden tegen het vormen van te groote gemeenten, is ook de opinie der Regeering.

§ 4. Pogingen, om den gemeenten het noodige kasgeld en geconsolideerde leeningen te verschaffen worden aangewend in overleg met de Nederlandsche Bank en met de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten.

§ 5. Hoezeer in theorie een gesplitste gemeentelijke inkomstenbelasting naar de bronnen ook aantrekkelijk moge zijn, practisch bestonden daartegen zoovele bezwaren, dat de oorspronkelijk gedachte regeling is moeten prijs gegeven. Ondergeteekenden mogen voor de uiteenzetting dier bezwaren verwijzen naar hun antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer (Gedrukte Stukken 1919/1920, 66, n°. 1, blz. 9).

Ook de regeling, zooals die thans in het wetsontwerp is opgenomen, levert natuurlijk bezwaren op. Men verlieze intusschen niet uit het oog, dat die bezwaren tot op zekere hoogte niet nieuw zijn. Immers de inderdaad min of meer ruwe oplossing die het forensenvraagstuk thans zal vinden, is in wezen geen andere, dan die, welke de wetgever van 1897 er aan gegeven heeft.

Bezwaren als in het slot van deze paragraaf te berde worden gebracht, kon men ook reeds tegen de oude regeling aanvoeren. In den tegenwoordigen tijd van woningnood zullen ze allicht hier en daar meer geaccentueerd zijn. Maar de wet is gemaakt op normale omstandigheden. Mocht het streven der Regeering om de oplossing van het woningvraagstuk te bevorderen met succes bekroond worden, dan is daarmede aan het forensenvraagstuk een van zijn scherpe zijden ontnomen.

Grondforensen kent het ontwerp inderdaad niet. De ondergeteekenden achten dit intusschen alleszins verdedigbaar. Men

neme slechts in aanmerking, dat de regelen vervat in de artikelen 242 a t/m 242 d ook den uitwonenden grondeigenaar met den gemeentelijken fiscus ruimschoots in aanraking zullen brengen. Daarnaast bestaat aan een splitsen van het inkomen toch waarlijk weinig behoefte.

Ondergeteekenden twijfelen er overigens aan, of het wetsontwerp inderdaad het absentisme in de hand zal werken, zooals men blijkens het Voorloopig Verslag vreest. De hoge belastingen, welke de inwoners eener gemeente verjagen, plegen immers in den regel juist niet in de plattelandsgemeenten geheven te worden.

Ten aanzien van de belasting der naamlooze vennootschappen moet een misverstand heerschen. Het wetsontwerp, dat blijkens haar eerste Memorie van Antwoord de Regeering in het uitzicht stelde, is geen ander dan dat tot heffing van opcenten op de dividend- en tantiëmebelasting. De toelichting tot dit wetsontwerp (Gedrukte Stukken 1912/1913, 341, n°. 3), stelt dit buiten twijfel. Dat hetgeen aan de gemeenten krachtens deze wet opkomt, zoo gering zou zijn, meenen de ondergeteekenden te moeten ontkennen. En als men het een fout vindt, dat de aandoelhouder in de gemeente zijner inwoning niet aan een zakelijke heffing wegens zijn dividend onderworpen is (aldus meenen de ondergeteekenden althans dat het Voorloopig Verslag het bedoelt), dan zij er op gewezen, dat zulk eene zakelijke heffing onuitvoerbaar is.

§ 6. Inderdaad zal het voor het vervolg niet meer mogelijk zijn, dat de gemeente hare inkomstenbelasting heft naar een gemiddeld inkomen over 2 of 3 jaar. Het kan wel zijn, dat sommige gemeenten daarvan voor het oogenblik nadeel zullen ondervinden, maar dit mocht er de ondergeteekenden niet van terughouden om de Rijksregeling, die zij met den ontwerper dier regeling nog altijd de eenige juiste achten, ook voor de gemeenten van toepassing te verklaren. Voorts zou een afwijken in de gemeentelijke regeling de heffing der belasting voor de Rijksadministratie veel te moeilijk hebben gemaakt, en zou de last, die de aangevers door het doen van twee aangiften, ieder naar verschillende voorschriften, thans ondervinden, bestendig zijn.

§§ 7 en 8. Het ligt in het voornemen van den eersten ondergeteekende om de totstandkoming van eene nieuwe tekstuitgave der Gemeentewet te bevorderen, zoodra de door de Regeering beoogde herziening van het overige gedeelte dier wet haar beslag zal hebben gekregen. Het vraagstuk der te volgen spelling zal bij die gelegenheid vanzelf aan de orde komen.

Artikel 1 (oud 2).

De in dit voorschrift vervatte regeling strekt er toe, dat de onregelmatigheden, welke uit het gemeentelijk belastingstelsel voortvloeien tot op zekere hoogte zullen worden weggenomen. Het ligt geenszins in de economie van die regeling, dat ook het Rijk zich met het uitkeeren van bijzondere vergoedingen als hier zijn bedoeld, zal inlaten.

Ondergeteekenden gelooven niet, dat menige zwaar gedrukte gemeente door de toepassing van dit artikel van nog slechter conditie zal worden. Zulks ware met de strekking der bepaling geheel in strijd. De Gedeputeerde Staten zullen niet nalaten ook met de omstandigheden der aangesproken gemeenten rekening te houden.

Gegeven de hierboven medegedeelde strekking van het artikel, kunnen de ondergeteekenden niet inzien, dat het niet door de considerans der wet gedekt zou worden.

Artikel 3.

Art. 240 a. (Opcenten op de hoofdsom der grondbelasting).

Ondergeteekenden kunnen in de juistheid der meening, dat opcenten op deze belasting niets dan eene partieele onteigening zouden zijn, niet deelen. Eene dergelijke verstarring dier belasting ligt geenszins in de lijn van ons belastingstelsel.

Eindverslag over het wetsontwerp n°. 25.

b. (De bijzondere belastingen wegens gebouwde en ongebouwde eigendommen en van bouwterreinen, bedoeld in art. 242 b, c en d).

De belastingen genoemd in art. 242b en c kunnen zeer zeker op dezelfde perceelen cumuleeren. Die belastingen toch hebben een heel verschillende strekking: de eerste wil het ongebruikt laten van bouwterreinen tegengaan, de tweede wil aan de gemeenten eene bijdrage wegens door haar gemaakte kosten schenken.

Gedeputeerde Staten zullen ongetwijfeld bij de uitvoering der hun opgedragen taak met hetgeen belanghebbenden in het midden brengen rekening houden. Bij gebleken onjuistheid van een besluit is herziening of desnoods vernietiging altijd nog mogelijk.

De wet laat toe, dat de verkoopwaarde jaarlijks herzien wordt. In hoeverre de gemeenten van die bevoegdheid gebruik mogen of moeten maken, blijve in ieder bijzonder geval aan de Kroon ter beoordeeling.

Op de vraag of eene belasting geheven kan worden wegens reiniging van water als waarvan in het Verslag sprake is, valt moeilijk een voor alle gevallen geldend antwoord te geven. Van te voren uitgesloten achten de ondergeteekenden zulk eene belasting niet.

De vrees, dat de onderwerpelijke belastingen den woningbouw zouden belemmeren, schijnt den ondergeteekenden ongegrond. Veeleer zal de belasting van art. 242b stimulerend op den woningbouw werken.

Naar aanleiding van het laatste lid, deelen de ondergeteekenden als hun gevoelen mede, dat het aan de gemeenten wel degelijk vrijstaat alleen bij de grondbelasting der ongebouwde eigendommen opcenten te heffen.

e. (Eene zakelijke belasting op het bedrijf).

Als arbeiders zijn voor de toepassing van dit artikel te beschouwen zij, die dat zijn volgens het Burgerlijk Wetboek. Die uitlegging is rationeel. Ook de aanwezigheid in de gemeente van laag bezoldigd kantoor- en winkelpersoneel brengt uitgaven met zich mede.

De vrees, dat de burgers het er voor zullen houden, dat de bedrijven de door hen veroorzaakte kosten zelve ten volle betalen, schijnt niet gerechtvaardigd, alreeds omdat de wet het bedrag der te heffen belasting tot f 12 per arbeider beperkt.

Het is billijk, dat ook het bankbedrijf in de bedrijfsbelasting bijdraagt. Immers ten aanzien van het bankpersoneel geldt hetzelfde als hierboven ten aanzien van ander kantoorpersoneel werd opgemerkt.

Nopens de wijze waarop het gemiddeld aantal arbeiders wordt vastgesteld, zal de gemeenteverordening eene regeling dienen in te houden. Het heeft weinig zin daarop reeds thans vooruit te loopen.

Een bedrijf valt alleen dan onder deze belasting, als er tien of meer arbeiders in de gemeente werkzaam zijn. De redactie van art. 242e laat dienaangaande geen ruimte tot twijfel.

Het ligt in de bedoeling, dat eene gemeente alleen dan eene uitkeering naar art. 122a zal kunnen genieten, indien zij athans gepoogd heeft door middel van eene inkomstenbelasting in hare behoeften te voorzien. Eerst wanneer men tot onredelijk opdrijven van die belasting zou moeten overgaan, zal er in het algemeen van toepassing van art. 122a sprake behooren te zijn. De practijk zal uitwijzen, in hoeverre het een- en andermaal noodig is, van dit beginsel af te wijken.

f. (Eene belasting op de honden).

De ondergeteekenden meenen, dat de bepaling van art. 253 der wet den gemeentebesturen in de regeling van deze belasting voldoende vrijheid laat.

g. (Eene belasting op tooneelvertooningen en andere vermakelijkheden).

Het wegvallen van het woord „openbare” is toegelicht in de Memorie van Toelichting tot het wetsontwerp (Gedrukte Stukken 1908—1909, 216, n°. 3, ad art. 2, bladz. 6). Uit die toelichting blijkt, dat niet zonder meer alle niet openbare vermakelijkheden onder de belasting zullen vallen.

h. (Eene belasting op de verzekering tegen brandschade enz.).

Art. 208, letter n, der Gemeentewet belast de gemeenten met de zorg voor een brandweer. De gemeentelijke praestatie, waarop het Voorloopig Verslag het oog heeft, bestaat dus in elk geval.

De gemeentelijke verordening kan het doen van aangifte voor deze belasting verplicht stellen. Van het aangegeven bedrag moet echter, om deugdelijke reden, kunnen worden afgeweken.

De overeenkomstige belasting waarvan de bepaling spreekt, zal worden geheven voor zooveel die goederen niet verzekerd zijn, m. a. w. zij zal ook kunnen betreffen goederen, die niet voor de volle waarde verzekerd zijn, welke goederen alsdan door de beide onder letter m genoemde belastingen getroffen worden. De vraag naar de wijze waarop het derde in het Voorloopig Verslag ten tooneele gevoerde perceel belast moet worden, levert bij deze uitlegging der wet geen moeilijkheid.

Eene belasting op inbraakverzekering zou reeds daarom minder in de reden liggen, omdat hier geen sprake kan zijn van een geheel afgerond bedrag aan kosten, zooals die der brandweer.

Op de vraag of het wenschelijk is dat ook bosschen in deze belasting worden betrokken, late men het antwoord aan de Kroon. Deze zal niet nalaten bij de overweging ervan ook het algemeen belang in de weegschaal te leggen.

i. (Eene belasting op hen, die gedurende tenminste een week als logeergasten vertoeven in een hotel of pension binnen de gemeente).

Onder een week kan naar het spraakgebruik nooit iets anders verstaan worden dan een tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen.

j. (Eene belasting op openbare aankondigingen voor zoover niet door middel van tijdschriften of nieuwsbladen gedaan).

Lichtreclames zullen onder deze belasting ongetwijfeld begrepen zijn. Met berichten die rond worden bezorgd zal zulks in den regel niet het geval zijn, hoewel uitzonderingen mischien niet tot de onmogelijkheden behooren.

Artikel 6.

Art. 243g. Indien eene gemeente ten behoeve van een belang als de schoolgeldregeling kennis van de aanslagen in de inkomstenbelasting noodig heeft, zal de tweede ondergeteekende zorg dragen, dat zij die kennis bekomt. Dergelijke mededeelingen ter uitvoering van een wettelijk voorschrift gedaan, vallen niet onder het verbod van art. 102 der Wet op de Inkomstenbelasting.

Art. 243h. Evenzeer als de gemeenten — bedoeld zal wel zijn verschillende gemeenten — tot dusver gewoon waren den belastingvoet na de vaststelling der belastbare inkomens te bepalen, zullen zij dat voor het vervolg, deszowenscht, kunnen doen, nadat de Rijksadministratie haar taak volbracht heeft. De in het Voorloopig Verslag gegeven voorstelling, dat de gemeenten, anders dan het Rijk, alle aanslagen tegelijk zouden ten aanzien van de juiste vaststelling van het heffingspercentage, is naar de ondergeteekenden meenen te weten, met de werkelijkheid meesttijds niet in overeenstemming. Dat er

centage, thans nog bijzondere voorzieningen noodig zouden zijn, kan dan ook niet worden ingezien. Mocht eene gemeente voor de vaststelling van het heffingspercentage gegevens van de Rijksadministratie behoeven, dan zullen die haar niet worden onthouden.

De vraag, of, in geval eene gemeente krachtens § III der wet, zelve hare inkomstenbelasting heft, de invordering nochtans door rijksambtenaren kan geschieden, moet inderdaad ontkennend beantwoord worden. Paragraaf III toch spreekt in zijn aanhef van afwijking van artt. 243g en 243h.

Artikel 7.

Art. 244a, 3°. Of de hier bedoelde beambte gezegd kan worden zelf in den zin der wet de beschikking over een lokaal te hebben, zal in ieder bijzonder geval van de omstandigheden afhangen.

Artikel 15.

Art. 265b. Reeds wegens de gelijksoortigheid van vele vragen waartoe belastingwetten en -verordeningen aanleiding geven, is het wenschelijk, dat zooveel mogelijk uniforme rechtspraak besta. Dat de Raden van Beroep het tegenwoordig bijzonder druk hebben, is waar, maar eerlang zal de afschaffing der oorlogswinstbelasting de taak dier colleges wel wat minder drukkend maken. De tweede ondergeteekende heeft bovendien zich reeds eenigen tijd geleden met betrekking tot de rechtspraak in belastingzaken tot zijn ambtgenoot van Justitie gewend.

Art. 265i. De toelichting gegeven op art. 243a, f, (Gedrukte stukken 1919—1920, 66, n°. 1, bladz. 38) is juist: de nieuwe regeling der rechtspraak in forensen-kwesties, thans in art. 265i vervat, is in het ontwerp eerst opgenomen bij eene latere Nota van Wijzigingen Gedrukte Stukken 1919—1920, 66, n°. 7.) Men zie de toelichting in n°. 8 op bladz. 5.

Ook als de inkomstenbelasting op den voet van § III door de gemeente zelf geheven wordt, is, zooals het Voorloopig Verslag terecht zegt, art. 265i van toepassing.

Artikel 17.

Hoewel de mededeelingen, die de ondergeteekenden tot dusver nopens de plannen van de verschillende gemeentebesturen bereikten, er niet op wijzen, dat bezwaren als in het Voorloopig Verslag ter sprake gebracht, zich zullen voordoen, kan niet ontkend worden, dat de mogelijkheid van die bezwaren bestaat. Mochten aan de ondergeteekenden gevallen ter kennis komen, dan zullen zij overwegen, of door de indiening van een wetsontwerp daaraan tegemoet kan worden getreden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CH. RUYS BEERENBROUCK.

De Minister van Financiën,
DE VRIES.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 20sten December 1920.

BERGSMA.
VAN NIEROP.
VAN LANSCHOT.
GILISSEN.
DE WAAL MALEFIJT.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS over het ontwerp van wet tot uitbreiding
van de gemeente *Amsterdam*, met deelen van de ge-
meenten *Westzaan, Zaandam, Oostzaan, Diemen, Ouder-
Amstel* en *Nieuwer-Amstel*, een gedeelte van het open
IJ en van de Zuiderzee, benevens met de gemeenten
Buiksloot, Nieuwendam, Ranedorp, Watergraafsmeer en
Sloten. (66)

Het afdeelingsonderzoek van dit ontwerp van wet heeft
aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen.

Algemeene beschouwingen.

Tegen dit wetsontwerp werden van verschillende zijden be-
zwaren geopperd.

Toegestemd dat het noodig kan zijn om gedeelten van het
platteland te voegen bij de groote stedelijke centra, zoo mag,
naar het oordeel van onderscheidene leden, die samenvoeging
niet verder gaan dan voor de ontwikkeling der grootere gemeente
strikt noodig is. De bevolking van het platteland heeft een
eigen religieus, politiek en nationaal karakter en is van onder-
brenging bij grootere centra allerminst gediend. Tot heden
bestuurd door colleges, gekozen in overeenstemming met de ten
plattelande heerschende meerderheid, kan bij samenvoeging bij
grootere gemeenten dat karakter niet tot zijn recht komen en
komt de plattelandsbevolking onder het stadsbestuur, waarvan de
meerderheid veelal uit elementen van geheel andere richting
bestaat. Zoo gaat het eigenaardig, nationaal karakter van het
platteland gaandeweg verloren.

In dit licht beschouwd meende men, dat de voorgestelde
vergrooting van Amsterdam verder gaat dan voor de gewenschte
uitbreiding noodig is. Op dit ook in de Tweede Kamer geopperde
bezwaar is van Regeeringszijde niet voldoende geantwoord; als
argument werd voornamelijk gebezigd, dat de uitbreiding van
1896 niet groot genoeg bleek te zijn. Men woe er echter op,
dat in het oorspronkelijke plan van de thans aanhangige uit-
breiding de toevoeging van het westelijk deel der gemeente
Sloten niet was begrepen. Aanvankelijk bestond het voornemen
dit deel te voegen bij Haarlemmerliede. De Regeering heeft
echter van dezen aanvankelijken opzet afgezien, niet omdat
Amsterdam meer grond noodig had, doch omdat van de zijde
van Haarlemmerliede financieele bezwaren werden gemaakt.
Tegen het thans voorgestelde, waarbij de gemeente Sloten in haar
geheel, dus ook het landelijk gedeelte, bij Amsterdam wordt
gevoegd, had men dan ook bedenking. Men had het wenschelijk
geacht, indien aan de bezwaren van den burgemeester van
Haarlemmerliede ware tegemoet gekomen en het westelijk
deel van Sloten bij eerstgenoemde gemeente ware gevoegd.
Men vreesde dat de consequentie van hetgeen thans wordt
voorgesteld, zal zijn, dat eerlang de geheele gemeente Haar-
lemmerliede bij Haarlem zal worden gevoegd en daardoor
Haarlem zal komen te grenzen aan Amsterdam, waardoor de
geheele tusschenliggende plattelandsstreek haar eigen karakter
zal verliezen.

Gaarne zoude men daarom van den betrokken Minister ver-
nemen, hoe deze bewindsman principieel staat tegenover het
vraagstuk der gemeenteuitbreiding, of daarbij uitsluitend moet
gelet worden op de belangen der groote steden, dan wel of
daarbij ook behoort te worden overwogen, dat het nationaal
karakter van het platteland zooveel mogelijk onaangetast behoort
te blijven.